

ПАМ'ЯТНИКИ

ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ

В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

«Є поети одного міста, одного села, одного народу.

Але є поети всіх міст, всіх сіл, всіх народів.

Шевченко саме такий поет»

(Назим Хікмет)

200 – РІЧЧЮ

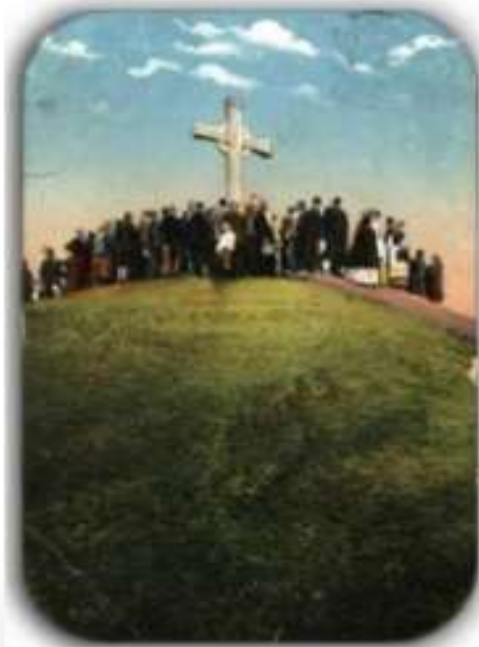
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

На сьогоднішній день у світі налічується **1384 пам'ятники Тарасу Шевченку** : 1256 в Україні та 128 за кордоном – у 35-ти державах.

В Україні найбільше пам'ятників встановлено на Івано - Франківщині – 201, за нею йдуть Львівська – 193, Тернопільська – 165 та Черкаська – 102 області.

За кордоном найбільше пам'ятників встановлено у Росії – 30 (10 пам'ятників та 20 меморіальних дошок), Казахстані – 16, США – 9 та Канаді – 9, а також у Білорусії – 6, Польщі – 5, Молдові – 4, Бразилії – 3, Аргентині – 3, Франції – 3 та ін.

Канів, могила Т.Г.Шевченка.

Спочатку могила мала вигляд кургану на зразок козацької, насипаного місцевими жителями та селянами із сусідніх сіл з ініціативи Г.Честахівського. Її обдернували і поставили дубовий хрест, який простояв до осені 1882 року.

Упродовж 1867-1868 років під керівництвом В.Шевченка проходять роботи по благоустрою могили, яка набула вигляду двоярусної, обкладеної камінням.

У липні 1884 на кошти В.Тарновського-молодшого та кошти, зібрані Старою Громадою, замість дерев'яного хреста встановлено чавунний пам'ятник-хрест (висота більше шести метрів, вага понад 250 пудів).

*Шевченківський
національний
заповідник*

Шевченківський національний заповідник (місто Канів, Черкаської обл.) – створений відповідно до Постанови Ради Міністрів УРСР №287 від 21.11.1989 р. на базі існуючого Канівського державного музею-заповідника Т.Г.Шевченка. До складу Заповідника входять пам'ятки культурної спадщини українського народу, пов'язані з Шевченковою могилою в один меморіальний комплекс.

На території Заповідника площею 45 га знаходяться пам'ятки археології, архітектури, історії, мистецтва та природи, зокрема: Могила Т.Г.Шевченка (1939 р., скульптор М.Манізер, архітектор Є.Левінсон); Державний музей Т.Г.Шевченка (1933-37, 1939; арх. В.Кричевський, П.Костирко) та ін.

Могила Тараса Шевченка в місті Каневі (Черкаська область) на Чернечій горі, над якою з 1939 року височіє бронзовий пам'ятник роботи скульптора Матвія Манізера

Село Моринці Черкаської області. Батьківщина Т. Шевченка. У XVIII ст. село належало княгині Яблоновській, потім поміщикам Енгельгардам. Тут знаходиться реконструйована садиба родини Шевченка, в якій в 1814 р. народився майбутній поет. Музейний комплекс входить до складу Державного історико-культурного заповідника "Батьківщина Тараса Шевченка".

Село Кирилівка Черкаської області. У вересні 1843 року, відвідавши рідну оселю в Кирилівці, Т.Шевченко виконав малюнок хати, в якій минули його дитячі роки. Незабутній і сумний образ батьківської хати неодноразово виринав у творчій уяві митця на далекому засланні. Із великим сумом згадує поет оту "хатину в гаї" у вірші "Якби ви знали, паничі...", сповненому страждань і болю:

Мені аж страшно, як згадаю
Оту хатину край села!

Перший пам'ятник Т. Шевченку відкрито в 1881 році з нагоди 20-річчя від дня смерті художника в м. Форт Шевченка (Казахстан, півострів Мангишлак) під керівництвом І.А. Ускова, який був комендантом Новопетровського укріплення, коли Т.Шевченко був там на засланні.

Київ. Шевченківський парк навпроти головного корпусу Національного університету імені Т.Шевченка. Пам'ятник відкрито 6 березня 1939 р. до 125-річчя від дня народження поета. Автори – скульптор М.Манізер, архітектор Є .Левінсон. Висота скульптури – 6, 45 м, постаменту – 7, 3 м.

Одним із кращих зразків монументальної Шевченкіани в світі і кращим пам'ятником Т. Шевченку в Україні вважається пам'ятник, встановлений у Харкові в 1935 році.

Автори пам'ятника - скульптор Матвій Манізер та архітектор Йосип Лангбард.

Пам'ятник Т.Г.Шевченку у Львові. Відлиту в Аргентині скульптуру було урочисто відкрито в день першої річниці проголошення незалежності України 24 серпня 1992 року. Архітектори — брати Володимир та Андрій Сухорські. Згодом добудовано другий компонент — так звану „хвилю українського національного відродження”, з обох боків її вкривають барельєфні зображення героїв Шевченкових творів та інших відомих українських постатей. Її було відкрито в 1996 році до п'ятої річниці незалежності України.

Пам'ятник у Чернігові,
1922 р., автор -
Андрій Чепелик,
народний художник
України, лауреат
Національної премії
України імені Тараса
Шевченка (2000).
Шевченко тут -
молодий фронт, яким
він і був, коли
навчався в
Петербурзькій
Академії мистецтв.

В Одесі у міському парку ім. Т. Г. Шевченка встановлено пам'ятник великому українському поетові Тарасу Шевченку у 1966 р. Автори — скульптори А.Ю. Білостоцький та О. О. Супрун.

Пам'ятники Т.Шевченку на Рівненщині

Місто Рівне,
майдан Незалежності

Місто Рівне,
парк ім. Т.Шевченка

Пам'ятник Тарасові Шевченку в Москві роботи українських скульпторів М.Грицюка, Ю.Синькевича, А.Фуженка та архітекторів А.Сницарєва і Ю.Чеканюка урочисто відкритий 10 червня 1964 року з ініціативи Микити Хрущова.

Пам'ятник
Тарасу Шевченку
в Санкт-Петербурзі
на майдані
Шевченка

Пам'ятник Тарасу Шевченкові в білоруській столиці розташований у Степановському саду. Автори пам'ятника — український скульптор Віктор Липовка та білоруський архітектор Віктор Крамаренко. Пам'ятник є подарунком Києва й був урочисто відкритий 23 квітня 2002 року в ході Днів Києва в Мінську.

Пам'ятник у місті Орську (Росія), де Шевченко перебував на засланні в 1847 - 1848 роках, встановлений на площі, яка носить його ім'я. Встановлений у 1959 році.

Тбілісі (Грузія). Пам'ятник відкрито
2 березня 2007 року.

Бельці (Молдова).
Пам'ятник —
погруддя на
постаменті
встановлено
2001 року

Місто Алмати, Казахстан.
Пам'ятник Тарасу
Шевченку, що перебував
на території Казахстану на
засланні (1847 —
1857 рр.), встановлено
в 2000 році на честь
дев'ятої річниці
незалежності України.
Автором монументу є
український скульптор
Віталій Рожик
із Житомирщини.

Пам'ятник Т. Г. Шевченку в столиці Узбекистану місті Ташкенті споруджено на початку 2000-х рр. на вулиці його імені на тлі панно, розміщеного на стіні одного з корпусів школи № 110, яка теж носить ім'я Т. Г. Шевченка. Автор пам'ятника — скульптор Л.Рябцев

Перший пам'ятник Тарасові Шевченку в Ашгабаті було встановлено у 1926 році. Під час руйнівного землетрусу 1948 року пам'ятник був знищений. 24 березня 1972 року під час Декади культури і мистецтв України в Туркменістані відбулося відкриття нового пам'ятника Тарасові Шевченку (автор — скульптор Михайло Лисенко).

Пам'ятник Тарасу Шевченку в Баку (Азербайджан) відкрито 30 червня 2008 року за участі голів держав України та Азербайджану.

Пам'ятник Т.Г.Шевченку у Вашингтоні створив скульптор із українським корінням Леонід Молодожанин. Це одне з перших творінь автора, а фінансувала його «Просвіта». На церемонії відкриття був присутній экс-президент Ейзенгауер. Відкриття відбулося 27 червня 1964 року в присутності понад ста тисяч людей, відтоді 27 червня вважається українським днем у США.

Буенос-Айрес, 1971 рік. Молодий Шевченко і скульптурна група «Гайдамаки». На замовлення Української громади Аргентини в знак подяки за наданий притулок українським мігрантам. Автор Л.Моложанин.

Італія, Рим, 1973.
Автор пам'ятника Уго
Мацей одягнув
Т.Шевченка в римську
тогу, відтворив його
трибуном-оратором,
який підняв руку, і
звертається до
присутніх із палким
словом. Таке
«переодягання» -
образна констатація
того, що Шевченко і
його твори належать
не лише Україні, але і
всьому людству.

Париж. Урочисто відкрито радянським посольством 1978 року на бульварі Сен-Жермен у скверику, який отримав ім'я Т. Шевченка. Автор пам'ятника-погруддя — київський скульптор М. Лисенко.

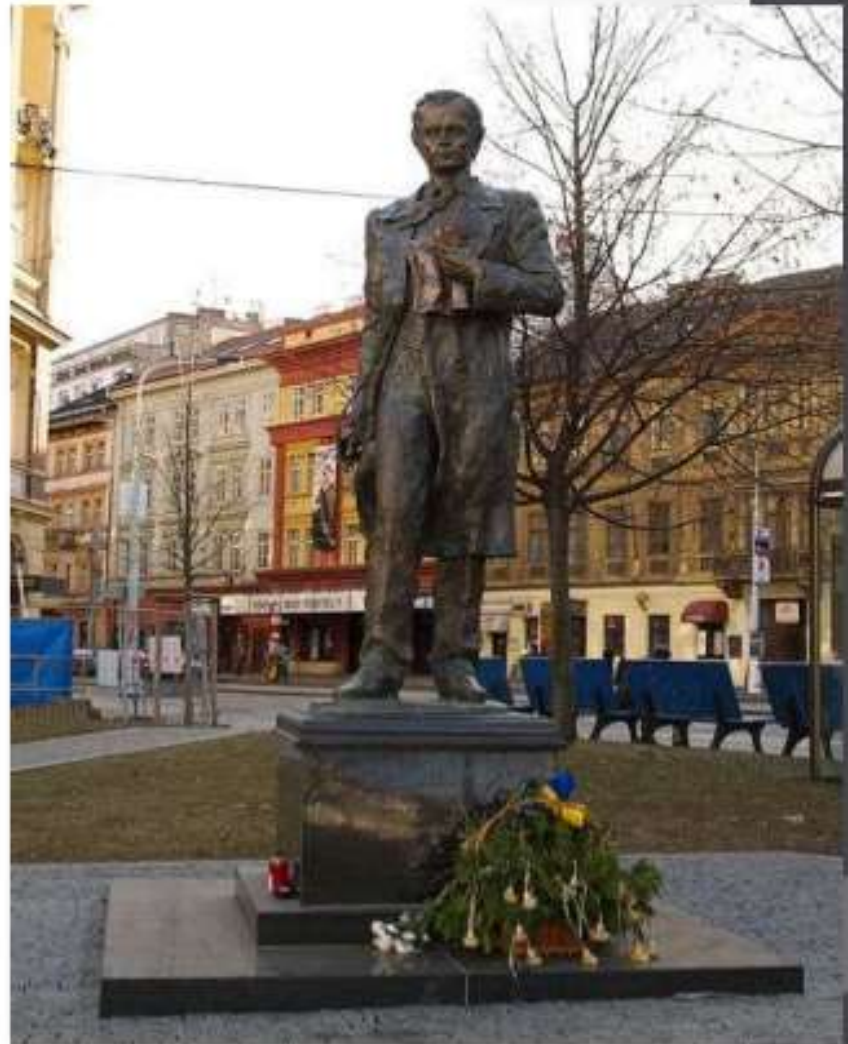

Пам'ятник у
Варшаві. Відкритий за
участю міністрів
закордонних
справ України та
Польщі Анатолія
Зленка та Влодзімежа
Цімошевича 13
березня 2002 року.

Пам'ятник
Т.Г.Шевченку в
Будапешті
(Угорщина).
Відкрито 11
липня 2007 року.

25 березня 2009 року у Празі (Чехія) на площі Кінських Президент України Віктор Ющенко під хорове виконання пісні «Рече та стогне Дніпр широкий» відкрив пам'ятник Тарасові Шевченку.

Погруддя Тарасові Шевченку було відкрито під час проведення Тижня українського мистецтва та культури в Енкарнасіоні (Парагвай) 15 листопада 1976 року. Президент Альфредо Стресснер відкривав погруддя на площі Плаза де Армас у присутності гостей не лише з Парагваю. Українською мовою на п'єдесталі написано: «Найбільший поет та національний пророк України».

У травні 2009 року у центральному парку столиці Македонії місті Скоп'є, розташованому просто навпроти національного парламенту республіки, урочисто встановили бронзового Кобзаря. Автор бюста — відомий македонський скульптор, академік Томе Серафімовський.